

УДК 911.3

Дмитрук О.Ю., Стригун О.Г.

КРАЄЗНАВЧА ЕКОСТЕЖКА В ПАРКУ «НИВКИ»

*Запропоновано концепцію краєзнавчої екостежки в парку «Нивки».
The conception of the local lore ecotour in the park «Nivky» is proposed.*

Постановка наукової проблеми. Парк «Нивки» є одним із найбільших природно-рекреаційних об'єктів житлового масиву Нивки. Його зручність розташування (близькість до центральних транспортних артерій міста – проспекту Перемоги та метрополітену), біотичне розмаїття, унікальний рельєф, соціально-економічна інфраструктура створюють всі необхідні умови для відпочинку різних категорій людей. Особливу увагу, на мій погляд, варто приділити освітньо-виховній функції даної території.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові засади дослідження закладають праці О.Дмитрука, С.Романчука, В.Стецюка, П.Шищенка, Ю.Щура та інших дослідників.

Виокремлення невивчених сторін дослідження. Питання проектування екостежок у великих містах нині перебувають у стадії активних наукових пошуків. Особливо актуальним такі стежки є для невеликих міських парків, що зазвичай є чи не єдиним місцем де можливе безпосереднє вивчення школярами природи, історії та культури рідного краю.

Метою даної статті є розкриття краєзнавчого потенціалу парку «Нивки» засобами екотуризму.

Виклад основного матеріалу. Краєзнавча стежка проходить вздовж обох частин парку «Нивки», починаючись від станції метро «Нивки». На маршруті передбачено 17 ключових точок.: у західній частині парку на даних точках доцільним є виклад історико-топонімічної інформації та аналіз антропогенного впливу на природне середовище, у східній частині, що є найменш забудованою та соціально розвиненою є можливість ознайомитись з біологічним розмаїттям парку, зробити зупинку для відпочинку та акцентувати увагу на необхідності дотримання принципів збереження природи.

Парк «Нивки» розташований поблизу однойменної станції метро. Маршрут починається з місця під назвою «Вербова галявина», яке знаходиться на північній стороні другого від метро озера. На цій точці слід розглянути природно-ландшафтну структуру парку та його функціональні особливості. Парк за своїми природно-охоронними завданнями поділяється на дві частини - східну і західну, розділених залізничною колією. Східна його частина віднесена до загальнодержавних природно-заповідних територій як парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, а західна - до аналогічних пам'яток, але місцевого значення. Ми знаходимося в західній його частині. Парк було відкрито у 1955 р. Від парку Нивки загальнодержавного значення (східна частина) цей парк відмежований залізничною колією. Західна частина парку має площу - 18,47 га. По території парку протікає ріка Сирець, вздовж долини якої утворені три ставки, загальною площею близько 3 га. У парку приблизно 65 видів і форм дерев і чагарників. Звивистою парковою дорогою прямуємо на північний схід до закінчення озера. Масив Галагани, що знаходиться навпроти парку. Йдемо прямо вздовж третього озера. Наступною зупинкою є Галявина розваг. Далі йдемо на схід приблизно 50 метрів, далі повернути в бік залізничних колій та перейти їх. Повертаючи на 40 градусів від колії, починається стежка із незначним підйомом, по закінченні якого ми виходимо на наступну зупинку «Лісовий затишок» і опиняємося в Східній частині парку. Рушаємо на північний схід, проходячи адміністративну будівлю, спускаємося по сходах до стежки, що є наступною зупинкою. Далі повертаємо на північний захід проходимо 150 метрів і повертаємо на схід, прямуючи парковою дорогою йдемо до озера. Загальна площа східної частини парку – 44,94 га. Тут представлено чотири типи садово-паркових ландшафтів: регулярний (біля входу), луговий (біля озер), садовий (на місці колишнього плодового саду площею 3,8 га) і лісовий. Лісовий ландшафт в парку є основним і займає більше 30 га. Обходимо озеро, робимо зупинку біля джерела, і рушаємо на північ до наступної оглядової точки. Нею є місцевість «Мальовничі зарості». Проходимо парковою дорогою, оминаючи адміністративну будівлю із задньої сторони, виходимо знову на точку «Лісовий затишок». У разі необхідності, на цьому етапі маршрут може бути завершений. Додатковими є наступні точки, що пролягають у зворотньому напрямку через станцію «Рубежівська», Галявину

розваг, Парк водних розваг та ін. Найперше місцевість, де розташувався парк, носила назву «Васильчиківська дача», історія якої пов'язана з ім'ям київського генерал-губернатора Іларіона Васильчикова (1805–1862 р. р.).

Висновки. Запропонована краєзнавча стежка дає можливість проводити заняття з учнями місцевих шкіл (№73, №154, №163 та ін.) з метою ознайомлення їх з природними особливостями рідного району, історією його створення та виникнення назв. Маршрут прокладено таким чином, що він буде зручний для осіб як молодого, так і похилого віку. Так як умовно парк поділяється на дві частини, це дає змогу скоротити маршрут, без кардинального перепланування та при збереженні основної інформаційної бази. Основною ідеєю створення даного маршруту є – заохочення спільноти до збереження природної рівноваги, починаючи з місця власного проживання і відпочинку, ознайомлення з цікавими фактами створення і розвитку району.

1. Вулиці Києва. Довідник. - К., "Українська енциклопедія ім. М.Бажана", 1995.;
2. <http://refs.uaclub.net.ua/19/43411075/2/index.html> - геоморфологічна будова Київської області;
3. <http://www.interesniy.kiev.ua> – науково-розважальний портал про місто Київ